

INTENȚII BUNE, DAR...

din vedere tocmai spiritul piesei, ajungându-se la un spectacol arhivistic, în care numai momentul apariției lui Ion Bog (Un călător) mai amintește vag de stilul de joc propriu colectivului pietrean. Lipsa de identitate a acestui spectacol, care nu poartă decât pe afiș și pe caietul-program girul calității și al personalității teatrului din Piatra Neamț, ne face să preferăm fără ezitare regizorul care „se vede” în spectacol, regizorului căruia nu i se vede decât lipsa. Iar lipsa regizorului — sau a intuiției lui profesionale — se face simțită, cum e și firesc, încă de la stabilirea distribuției. Astfel, remarcabila actriță de dramă Elena Bartok (până mai ieri la Naționalul din Iași, cu un vădit alt stil de teatru) evoluează de astă dată la Piatra Neamț, în Corina. Dar, în ciuda unui joc ușor nestatornic, completat de tăceri melancolice, visătoare, Corina Elenei Bartok nu reușește să-și diferențieze și să-și depășească o anumită tandrețe maternă, în bel canto, identică față de Jef ca și față de Bogoiu. A pierdut bucuria și farmecul jocului, pe care îl simulează numai fățiș, avînd mereu sentimentul că trebuie să sufere pentru toți. Dacă adăugăm faptul că un alt actor talentat, Mitică Popescu, interpretul Domnului Bogoiu, s-a lăsat prea ușor furat de câteva date exterioare rolului, îmbătrînindu-și prea mult și prea facil personajul, dacă adăugăm mai ales faptul că Dumitru Drăgan în Ștefan Valeriu nu ne-a convins decât că a fost complet greșit distribuit, dispunînd de o rară platitudine actricească, vom înțelege de ce spectacolul lui Gabriel Negri n-avea cum să ajungă la subtilitatea nuanțelor și la finețea trecerilor continue de la lumină la umbră și de la vis la viață și joc, așa cum ni le propune, cu generozitate, încă, textul piesei lui Sebastian.

Funcțională, deși mai puțin inventivă ca de obicei, scenografia oferea totuși destule sugestii de atmosferă poetică, însă spectacolul, consecvent cu el însuși, nu le preia și nu-l reprezintă pe Vladimir Popov, așa cum nu reprezintă nici posibilitățile și nici valoarea artistică reală a colectivului din Piatra Neamț. Sperăm că ele își vor spune însă din plin cuvîntul în alte montări ale anului.

Victor Parhon

Onestitatea obligă la disocieri. De multe ori, bunele intenții ale unui teatru nu se confundă, și nu trebuie confundate, cu realizările lui. Este din nou cazul Naționalului craiovean, care a vrut să-și deschidă stagiunea cu o piesă istorică, pe gustul publicului său, scrisă — chiar dacă nu contemporan — de unul dintre virtualii noștri autori contemporani: Octav Măgureanu.

Intr-adevăr, „la public”, nimic n-ar fi trebuit „să prindă” mai ușor decât figura baladescă a acestui haiduc oltean, Iancu Jianu, care încă mai trăiește în creația orală și oferă, atît prin biografie reală cît și prin legendă, premisele unei profunde și răscolitoare evocări dramatice.

Variantă piesei, pe care ne-o propune spectacolul, evidențiază însă numeroase carențe de ordin dramaturgic. Să amintim doar predominanța unor replici patriotarde, pe care le-am putea întîlni în orice piesă cu acest subiect-personaj, declarativismul înțeles ca pseudoacțiune scenică, inutilitatea de structură a unor momente și personaje, proprie debutului care se vrea exhaustiv.

Se adaugă realizării scenice, semnate de Georgeta Tomescu, în decorurile lui U. Penișoară-Stegar și muzica lui D. Capoianu, o imăgistică grandilocvent-eroică, împrumutată de pretutindeni, care izbuște să amplifice doar locurile comune, de manual școlar de istorie, ale însăulării dramaturgico-reportericești. Cu mult sub posibilitățile ei, echipa de actori a Naționalului craiovean nu reușește să dea, în ansamblu, decât o replică de anticorș spectacolului. Neîmplinirile de tehnică dramatică ale textului sînt sublinate astfel nu numai prin facilitatea, căutată totuși, a monumentalității regizorale, ci și prin surprinzătoare carențe interpretative, de care se fac vinovați chiar și unii dintre cei mai dotați actori ai teatrului, ca Iancu Goanță.

În acest context, de generală asonanță interpretativă, se remarcă totuși, prin pasiunea și credința efortului artistic, Petre Gheorghiu în tensionarea, mult prea colorică însă, a temperamentului lui Iancu Jianu, și tinărul debutant Valer Della-keza, promițător (ca și pe scena Institutului) prin varietatea și veridicitatea compozițiilor pe care le animă.

Naționalul craiovean — consecvent cel puțin teoretic menirii sale — și-a deschis noua stagiune cu premiera pe țară a unei piese românești, care-i subliniază, deopotrivă, bunele intenții și lipsa finalității lor.

V. P

MAI MULTĂ EXIGENȚĂ!

Promovarea și stimularea condeielor tinere, obligație de onoare a tuturor teatrelor, cu atât mai mult a scenelor naționale, presupun totodată exigență și un minim grad de discernământ. Lucrarea lui Ștefan Oprea, Constelația ursului, șochează prin pretențiile la universalitate, prin intenția cuprinderii unei teme în termeni filozofici și scriitura ca atare. Piesa jonglează cu noțiuni pretențioase, conceptul de alienare, tema izolării individului de lumea refractară aspirațiilor sale și reversul ei, reintegrarea în societatea consonantă lui, oferindu-le într-o schemă simplistă cu personaje artificiale, www.cimec.ro

fecționate după șablon: doctorul Radu se refugiază timp de douăzeci de ani în pădure, trăind ca urșii (la propriu și la figurat), se îmbracă în blană de urs (în consecință, din confuzie, e rănit ! !), pentru a studia reacțiile omului claustrat. Dragostea pentru Laura îl determină să reintre în societate, unde ni se oferă un mediu de intelectuali „rămășițe ale vechiului” — și de aici, dificultatea recuperării lui morale și pînă la urmă chiar fizice. Compoziția școlară, personajele inspirate epigonic dintr-un teatru sociologist, din fericire azi perimat, și machiate inabil cu farduri la modă, ca „angoasă” și „neliniște existențială”, au apărut în scenă într-o versiune caricaturală și datorită montării inabile a tînărului regizor Eugen Traian Borduşanu. Decorul Hristofeniei Cazacu părea o subliniere ironică (din păcate era o tratare serioasă) a pretențiilor culturale ale autorului. Copaci transformați în coloane „poleite” (aluzii la o lume falsă !), fundal dominat de un astru devenit clepsidră (scurgerea implacabilă a timpului !) acuză elementele ieftine, semidocte, cărora textul le plătește un greu tribut. Rămîne doar să menționăm numele interpretelor care și-au irosit energia într-un mod cu totul păgubitor : Teofil Ūilcu, Cornelia Gheorghiu, Violeta Popescu, Aurel Burlacu, Puiu Vasiliu, Sorin Lepa, Adina Raiciu.

M. I.